

6/1958. (VII. 4.) IM rendelet

a hagyatéki eljárásról

A pénzügyminiszterrel, valamint az 1. § tekintetében az egészségügyi miniszterrel egyetértésben a következőket rendelem:

I. A leltározás

A haláleset bejelentése

1. § (1) A halálesetet a halottkém köteles a haláleset helye szerint illetékes jegyzőjének a halottvizsgálati bizonyítvány egy példányával bejelenteni.

(2) Ha a haláleset nem a meghalt személy utolsó belföldi lakóhelyén történt, a jegyző a halottvizsgálati bizonyítványt köteles a meghalt személy utolsó belföldi lakóhelye szerint illetékes jegyzőnek, ha pedig a meghalt személynek belföldön lakóhelye nem volt, vagy az nem állapítható meg, a hagyatéki vagyon fekvésének helye szerint illetékes jegyzőnek megküldeni.

(3)

(4) A halálesetet a jegyzőnek, vagy a közjegyzőnek az is bejelentheti, akinek a hagyatéki eljárás megindításához jogi érdeke fűződik. A bejelentő a halálesetet anyakönyvi kivonattal, holtak nyilvánító, vagy a halál tényét megállapító bírói határozattal, illetőleg egyéb hitelt érdemlő módon igazolni, jogi érdekét (örökösi, hagyományos, hitelezői stb. minőségét) pedig valószínűsíteni köteles. A jegyző, illetőleg a közjegyző, ha az eljárásra nem illetékes, a bejelentésről további eljárás végett értesíti az illetékes jegyzőt, illetőleg közjegyzőt.

A hagyaték leltározása

2. § (1) Belföldi hagyaték leltározása iránt a meghalt személy utolsó belföldi lakóhelye, ha pedig belföldön lakóhelye nem volt, vagy az nem állapítható meg, a hagyatéki vagyon fekvésének helye szerint illetékes jegyző intézkedik.

(2)

3. § (1) A leltározást - mint leltárelőadó - a jegyző által megbízott előadó végzi.

(2)

4. § (1) Magyar állampolgár után belföldön maradt ingatlan vagyont leltározni kell.

(2) A belföldön maradt ingóságokat csak akkor kell leltározni, ha azok értéke a háromezrezer forintot meghaladja, és

a) a hagyatékban szülői felügyelet alatt nem álló kiskorú, cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett vagy ismeretlen helyen távollevő személy érdekelt, és ezek a körülmények a halottvizsgálati bizonyítványból megállapíthatók, vagy

b) nincs ismert örökös, vagy

c)

d) a leltározást az örökösként érdekelt személy, a végrendeleti végrehajtó, a hagyatéki hitelező vagy a gyámhatóság kéri, továbbá, ha a bejelentett hagyatéki teher várhatóan meghaladja a hagyatéki vagyon értékét.

(3)

5. § (1) A leltárt - a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel - a leltárelőadó hivatalos helyiségében a szükséges adatok beszerzése, illetőleg az érdekeltek meghallgatása alapján kell elkészíteni,

(2) Az ingóvagyonra vonatkozó leltárt a vagyon fekvésének helyén (a helyszínen) kell elkészíteni, ha

a) a kiskorú örökös (hagyományos) érdekei veszélyeztetve vannak;

b) nincs ismert örökös;

c) a helyszíni leltározást a közjegyző vagy a jegyző kéri.

(3) A leltár helyszínen való elkészítése esetében lehetőleg tanút kell alkalmazni. A tanú részére díjazás és költségtérítés nem jár.

6. § (1) A leltárelőadó, amennyiben leltározásnak helye van, a halálesetről szóló értesítésnek (halottvizsgálati bizonyítványnak, holtnek nyilvánító határozatnak stb.), illetőleg a megkeresésnek a jegyzőhöz érkezését követően harminc napon belül a leltárt köteles elkészíteni. Ha utóbb derül ki, hogy a meghalt személy után kötelező leltározás alá eső [4. § (1)-(2) bekezdés], de korábban még nem leltározott vagyron maradt, a leltárt attól a naptól számított harminc napon belül kell elkészíteni, amikor a jegyző erről a vagyronról tudomást szerzett.

(2) A leltározás idejéről és helyéről a leltárelőadó az előtte ismert érdekelteket (belföldön lakó örökösöket, hagyományosokat, a végrendeleti végrehajtót és amennyiben a leltározást a hagyatéki hitelező kérte, a hitelezőt is) írásban azzal a figyelmeztetéssel értesíti, hogy a leltározásnál jelen lehetnek, de azt távollétükben is foganatosítják. Az értesítés elmaradása a leltározást nem akadályozza. A leltárelőadónál személyesen megjelent féllel a leltározás időpontját szóval is lehet közölni.

7. § (1) Ha a leltár elkészítése nem a helyszínen történik, a leltár elkészítéséhez szükséges adatokat a leltárelőadó a meghalt személy hozzátartozóinak meghallgatása útján és a jegyzőnél rendelkezésre álló adatok alapján állapítja meg.

(2) Ha a hagyatékban kiskorú, gondnokság alatt álló, ismeretlen helyen távollévő személy, vagy méhmagzat érdekelt, a törvényes képviselőt meg kell hallgatni.

(3) A meghallgatott személyt figyelmeztetni kell arra, hogy a leltározás alá eső vagyontárgyak eltitkolása büntetendő cselekmény.

(4)-(5)

8. § A hagyatéki leltár céljára a rendszeresített nyomtatványt kell használni (1. számú minta). A nyomtatvány minden rovatát pontosan ki kell tölteni, azokat a rovatokat pedig, amelyekre adat nincs, át kell húzni. A leltárnak szabatosan tartalmaznia kell az örökhagyó személyére és vagyonára vonatkozó adatokat, továbbá mindazokat az adatokat, amelyek a hagyaték átadásához, az öröklési illeték kiszabásához és az esetleges jegyzői eljáráshoz szükségesek.

9. § (1) A leltárban a hagyatéki ingatlanokat és ingóságokat külön-külön - az ingatlanokat ingatlan-nyilvántartási helyrajzi szám szerint és a tényleges művelési ág feltüntetésével - kell felsorolni és külön-külön kell értékelni. Ha a nyomtatványon a felsorolásra szánt hely nem elegendő, a felsorolást külön íven kell folytatni.

(2) Ha a hagyatékhoz olyan vagyontárgyak tartoznak, amelyeknek az örökhagyó csak meghatározott hányadban volt tulajdonosa, ezeket a vagyontárgyakat teljes egészükben össze kell írni, de meg kell jelölni az örökhagyót megillető hányadot és csak ennek a hányadnak az értékét kell feltüntetni.

(3) Ha az örökhagyó az ingatlanok csupán ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonosa volt, ezt a körülményt a leltárban részletesen fel kell tüntetni. Az ingatlan-nyilvántartás szerint az örökhagyó nevében álló ingatlant - a megfelelő megjegyzéssel - akkor is fel kell venni a leltárba, ha az érdekeltek állítása szerint az már nem volt az örökhagyóé.

(4) A 4. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben a leltárba fel kell venni minden olyan ingóságot, amely a halál időpontjában a meghalt személy tulajdonában vagy birtokában volt, kivéve, ha kétséget kizáróan megállapítható, hogy az másnak a tulajdona. A leltározás egyéb eseteiben csak azokat az ingóságokat kell felvenni a leltárba, amelyek felvételét az érdekeltek kérik. Amennyiben erre vonatkozóan az érdekeltek között vita van, a vitás dolgot fel kell venni a leltárba annak megjegyzésével, hogy azt ki és milyen jogcímen igényli.

(5) Ha az örökösök hagyatéki terheket jelentenek be, az örökhagyó után maradt ingóságok értékét akkor is meg kell állapítani, ha az ingóságokat nem leltározták.

10. § (1) A vagyontárgyak értékét a megjelent örökösökkel vagy azok képviselőjével folytatott tárgyalás alapján, lehetőleg azokkal egyetértésben kell megállapítani.

(2) Ha az értékelés tekintetében a leltárelőadó és az örökösök vagy képviselőjük között véleményeltérés van, a leltárban a leltárelőadó által megállapított forgalmi értéket kell feltüntetni. Fel kell tüntetni azt is, ha az örökösök a megállapított értékelést illetékkiszabás alapjául elfogadják, illetve véleményeltérés esetén azt, hogy milyen értéket fogadnak el.

(3) Az örökösöket tájékoztatni kell, hogy az öröklési illeték alapjául szolgáló forgalmi értéket az illetékhivatal állapítja meg. A közlés megtörténtét fel kell tüntetni a hagyatéki leltárban.

11. § (1) Ha az ingóságokra a leltározás kötelező, a leltárban az örökhagyónak munkavállalói illetmények és más időszakos járandóságok címén fennálló, valamint egyéb követeléseit is fel kell sorolni, kivéve az örökhagyó takarékbetét címén járó követelését akkor, ha a takarékbetét elhelyezésekor - halála esetére - a betét tekintetében kedvezményezettet jelölt meg. Fel kell tüntetni az adós nevét, a követelés alapját, s ha okirat van róla, annak keltét és a lejárat idejét. A követelés értékeként az örökhagyó halála napján fennálló összegnek és eddig az időpontig számított járulékoknak az együttes összegét kell figyelembe venni.

(2) Ha valamely követelés zálogjoggal vagy jelzálogjoggal van biztosítva, ezt a körülményt a zálog vagy jelzálog körülírásával fel kell tüntetni.

(3) A vitás, vagy az érdekeltek szerint behajthatatlan követeléseket is leltárba kell foglalni, a vita okát vagy a behajtás akadályait azonban fel kell jegyezni.

(4) A hagyatéki terhek (köztartozások) felsorolásánál fel kell tüntetni a hitelező nevét és lakását, a tartozás összegét, jogalapját, keletkezésének idejét, a tartozásra vonatkozó okirat keltét és a lejárat idejét.

12. § (1) Ha a leltárelőadó a leltározás alkalmával biztosítási intézkedéseket tett, ezt a leltárban fel kell tüntetni.

(2) Ugyancsak fel kell tüntetni a leltárban az érdekelteknek a hagyatéki eljárással kapcsolatos nyilatkozatait is.

(3) A leltározás befejezésekor a leltárt a leltárelőadó, a jelenlevő érdekeltek és tanúk is aláírják. Ha valaki az aláírást megtagadja, ezt a körülményt a leltárelőadó a megtagadás okának megjelölésével feltünteti.

13. § A leltározás alkalmával a leltárelőadónak átadott végrendeletet és a hagyatéki eljárás szempontjából lényeges más okiratot a hagyatéki leltárhoz kell csatolni. Ha a leltározás alkalmával kijelentették, hogy a végrendelet valamely hatóság vagy személy őrizetében van, ezt a leltárban fel kell tüntetni.

14. § (1) A hagyatéki leltárt a leltározás befejezésétől számított öt napon belül a hozzácsatolt végrendelettel és egyéb okiratokkal együtt két példányban meg kell küldeni annak a közjegyzőnek, aki a hagyatéki eljárásra illetékes. Ha a hagyatékbán ingatlan van, a leltárelőadó a hagyatéki leltár egyik példányát az adó- és értékbecslővel, valamint az egyéb iratokkal együtt az illetékes közjegyzőnek, másik példányát pedig az ingatlan fekvése szerint illetékes földhivatalnak (a továbbiakban: földhivatal) küldi meg. Egyben megkeresi a földhivatalt, hogy az ingatlanra vonatkozó hiteles tulajdonilap-másolatot csatolja a hagyatéki leltárhoz és azt a leltárral együtt továbbítsa az illetékes közjegyzőhöz. Több földhivatal illetékességi területéhez tartozó ingatlanok esetében a hagyatéki leltárt annyi példányban kell elkészíteni, hogy egy-egy példány valamennyi földhivatalhoz elküldhető legyen.

(2) Ha a hagyatéki leltározás során a leltárelőadó azt állapítja meg, hogy a hagyatékbán kiskorú gyermek, cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alá helyezett vagy ismeretlen helyen távollevő személy érdekelt, az ingóságokat is leltározni kell, és a hagyatéki leltár egy példányát a gyámhivatalnak meg kell küldeni.

(3)

15. § (1) Ha a leltározás alkalmával a leltárelőadó azt állapítja meg, hogy

a) valamelyik kiskorú vagy gondnokság alá helyezett örökösnek nincs törvényes képviselője,

b) a meghalt személy gyám vagy gondnok volt és halála folytán a gyámsága, illetőleg gondnoksága alatt álló személy részére kell gyámot vagy gondnokot kirendelni,

c) a kiskorú vagy gondnokság alatt álló személy törvényes képviselője akár a törvény kizáró rendelkezése folytán, akár tényleges akadály miatt az ügyben nem járhat el,

d) valamelyik örökös ismeretlen helyen távol van, vagy ismert helyen van ugyan, de részére az idézés kézbesítése nem lehetséges,

e) a hagyatékbán méhmagzat van érdekelve és a méhmagzat élve születése esetére nem kerülne szülői felügyelet alá vagy az ügyben szülője akár a törvény kizáró rendelkezése, akár tényleges akadály miatt nem járhat el, erről a szükséges intézkedések megtétele végett a gyámhivatalt a leltár egy példányának megküldésével egyidejűleg értesíteni kell,

erről a szükséges intézkedések megtétele végett a jegyzőt a leltár egy másolatának megküldésével egyidejűleg értesíti.

(2) A leltárelőadó köteles a közjegyzőnek beküldött leltárban feltüntetni, hogy az előző bekezdésben, valamint a 14. § (2) bekezdésében írt értesítési kötelezettségének eleget tett-e.

(3) A jegyző az (1) bekezdés a), c), d) és e) pontjaiban meghatározott esetekben az örökös részére gyámot, illetőleg gondnokot rendel ki és erről a hagyatéki eljárásra illetékes közjegyzőt értesíti.

16. § Azokban az esetekben, amikor a meghalt személy után kötelező leltározás alá eső vagyontárgy nem maradt, a jegyző a hozzá beérkezett halottvizsgálati bizonyítványt, illetőleg holtaknyilvánító végzést (halál tényét megállapító bírósági határozatot) a leltározás mellőzése okának feltüntetésével, érdemi intézkedés nélkül irattárba helyezi. Ha a leltározás mellőzése a kihallgatott hozzátartozó előadása alapján történt, a feljegyzést a meghallgatott hozzátartozóval alá kell íratni.

17. § Az illetékes közjegyző tájékoztatást kérhet a jegyzőtől arról, hogy kellő időben megtörtént-e a leltározás minden olyan esetben, amikor az kötelező. Ebből a célból a vonatkozó könyveket (anyakönyveket), iratokat, feljegyzéseket és kimutatásokat személyesen megtekintheti. Ha a közjegyző hiányt vagy mulasztást észlel, azt a hiány megszüntetése vagy a mulasztás orvoslása végett közli a jegyzővel, szükség esetében pedig erről értesíti az ügyészt.

18. § (1) Ha a halálesetet a közjegyzőnél jelentették be [1. § (4) bekezdés], vagy ha a leltározás szükségessége a közjegyző előtt folyó eljárás során merült fel, a leltárt a közjegyző maga is elkészítheti. Amennyiben a szükséges adatok nem állnak rendelkezésre, a közjegyző a leltár elkészítése végett az illetékes jegyzőt keresi meg.

(2) Ha a leltárt a közjegyző maga készíti el és a leltározással egyidejűleg a hagyatéki tárgyalást is nyomban meg lehet tartani, a közjegyző a leltárt külön űrlap használata nélkül a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvbe is foglalhatja. Ebben az esetben a jegyzőkönyvnek kell tartalmaznia a szükséges (8. §) adatokat.

Biztosítási intézkedések

19. § (1) Az örökös, a gyámhivatal, illetőleg a végrendeleti végrehajtó a hagyatékhhoz tartozó vagyontárgyaknak vagy azok egy részének biztosítását kérheti, ha alaposan tartani lehet attól, hogy a vagyontárgyakat eltulajdonítják, elrejtik, eltékozzolják, megrongálják vagy más módon veszélyeztetik.

(2) Biztosítási intézkedésnek akkor is helye van, ha attól lehet alaposan tartani, hogy a hagyatékhhoz tartozó vagyontárgyak természetes romlás folytán értéküket veszítik, vagy ha a hagyatéki vagyontárgyak csak értékükkel arányban nem álló költséggel lennének megőrizhetők. Az öröklésben egyéb érdekelt (hagyatéki hitelező, gazdasági társaság, szövetkezet) kérelmére biztosítási intézkedés rendelhető el akkor is, ha az örökhagyó hagyatékához tartozó, gazdasági társaságban (szövetkezetben) fennálló tagsági jogok és kötelezettségek gyakorlása - így különösen a társasági vagyon megóvása - ezt indokolja.

(3) Ha a hagyaték, illetőleg a hagyatékhhoz tartozó vagyontárgyaknak az előző rendelkezésekben meghatározott veszélyeztetése megállapítható, biztosítási intézkedéseknek hivatalból is helye van a következő esetekben:

a) a vagyon fekvése helyén nincs a meghalt személynek olyan hozzátartozója, meghatalmazottja, végrendeleti örököse, akinek kezelésére és őrzésére a hagyatéki vagyontárgyakat megnyugvással lehetne bízni,

b) az örökösök között kiskorúak vagy gondnokság alá helyezett személyek vannak és törvényes képviselőjük nincs, vagy törvényes képviselőjük távolléte miatt érdekeik védelméről megfelelően gondoskodni nem tudnak,

c) az örökösök ismeretlen helyen tartózkodnak vagy az örökösök között belföldi önjogú személy nincs és egyik esetben sincs ügyeik vitelére feljogosított megbízottjuk.

20. § (1) Biztosítási intézkedést a leltárelőadó és a hagyatéki eljárásra illetékes közjegyző tehet.

(2) Ha a leltárelőadó más helyen fekvő hagyatéki vagyontárgy tekintetében biztosítási intézkedést tart szükségesnek, annak foganatosítása iránt a vagyontárgy fekvésének helye szerint illetékes jegyzőt keresi meg. A jegyző a megkeresést haladéktalanul teljesíteni köteles.

21. § A leltárelőadó a haláleset napjától a hagyatéki leltár beterjesztéséig terjedő idő alatt

a) a hagyatékhhoz tartozó készpénzt, értékpapírt és más értéktárgyat bírói letétbe helyezi,

b) azokat a szobákat, más helyiségeket, vagy megőrzésre szolgáló szekrényeket, ládákat és más tartályokat, amelyekben a veszélyeztetett vagyontárgyak vannak, sürgős szükség esetében a vagyontárgyak zár alá vételének foganatosításáig ideiglenesen lepecsételtetheti,

c) a hagyatékhhoz tartozó ingókat zár alá veheti,

d) a zár alá vételre nem alkalmas vagyontárgyakat értékük hozzávetőleges megállapítása után megbízható személy gondozására bízhatja,

e) halaszthatatlan esetben elrendelheti azoknak a vagyontárgyaknak az értékesítését, amelyek természetüknél fogva romlás veszélyének vannak kitéve.

22. § A közjegyző a haláleset napjától a hagyatéki eljárás befejezéséig

a) elrendelheti a 21. §-ban felsorolt biztosítási intézkedéseket, ha azt a leltárelőadó mellőzte,

b) hagyatéki zárlatot rendelhet el,

c) a hagyatéki követelések behajtására ügygondnokot rendelhet ki,

d) azt a hagyatéki vagyont, amely a rendelkezésre álló adatok szerint az államra száll, a jegyző kezelésére bízhatja,

e) elrendelheti a hagyatékhhoz tartozó azoknak az ingóknak az értékesítését is, amelyek csak értékükkel arányban nem álló költséggel lennének megőrizhetők, vagy amelyek az örökhagyó lakásának használatbavételét akadályozzák, feltéve, hogy az ingók más módon nem őrizhetők meg,

f) megtehet más olyan intézkedést is, amely a hagyatéki biztosítása végett az adott körülmények között elkerülhetetlenül szükségesnek mutatkozik.

23. § (1) A biztosítási intézkedés elrendelése előtt a lehetőséghez képest meg kell hallgatni az érdekelteket. Ha valamelyik érdekelt a veszélyeztetett értékek megfelelő biztosítékot ad és a biztosítási intézkedés elrendelése egyébként nem szükséges, azt mellőzni kell. Biztosítékul készpénzt, takarékbetétkönyvet vagy értéktárgyat lehet elfogadni. A felajánlott biztosítékot bírói letétbe kell helyezni.

(2) A készpénzt, takarékbetétkönyvet és értéktárgyat a leltárelőadó, illetőleg a közjegyző bírói letétbe helyezés végett elismervény ellenében magához veszi, s addig, amíg a bírói letétbehelyezés meg nem történhet, hivatali helyiségében őrzi. A bírói letétbehelyezést haladéktalanul, de legkésőbb az átvételt követő munkanapon foganatosítani kell.

(3) A hagyatékhoz tartozó ingók zár alá vétele akként történik, hogy a leltárelőadó, illetőleg a közjegyző azokat lepecsételt szekrényben, ládában vagy más tartályban, a lakók rendes használatára nem szükséges lepecsételt helyiségben helyezi el és a szekrényt, ládát vagy más tartályt, illetőleg a helyiséget megbízható személy felügyeletére bizza.

(4) A szobák és más helyiségek lepecsételésénél ügyelni kell arra, hogy a lepecsételés a lakás szükséges mértékű használatában az arra jogosultakat ne akadályozza. A lepecsételésnél a leltárelőadó, illetőleg a közjegyző a helyiség ajtajára, illetőleg a tartály nyílására papírszeletet tesz és annak mindkét végére hivatalos pecsétjét akként alkalmazza, hogy a helyiséget, illetőleg a tartályt a pecsét vagy a papírszelet megsértése nélkül ne lehessen felnyitni.

(5) A hagyatéki zárlatot ingatlanok és olyan ingók tekintetében lehet elrendelni, amelyek kezelésre szorulnak, vagy az elveszés, illetőleg megrongálódás veszélyének vannak kitéve. A hagyatéki zárlat abban áll, hogy a közjegyző a zárlat alá vett ingatlant vagy ingót az általa kinevezett zárgondnok kezelésére bizza és a zárgondnokot megfelelő kezelési utasítással látja el. A hagyatéki zárlatra a végrehajtási eljárás során foganatosított zárlat szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(6) A hagyatéki követelések behajtására ügygondnokul örökös is ki lehet rendelni. Az ügygondnok a behajtott összeget köteles bírói letétbe helyezni.

(7) A vagyontárgyak értékesítésére a büntetőeljárás során lefoglalt, illetőleg elkobzott dolgok értékesítésére vonatkozó rendelkezéseket [14/1957. (XII. 5.) IM rendelet] kell alkalmazni. Az értékesítés során befolyt összeget bírói letétbe kell helyezni.

24. § A közjegyző az általa elrendelt biztosítási intézkedést vagy maga foganatosítja, vagy annak foganatosítására a vagyontárgy fekvése szerint illetékes jegyzőt keresi meg.

25. § Ha a biztosítási intézkedés nem a leltározással egyidejűleg kerül foganatosításra, a biztosítási intézkedés foganatosításáról jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvben az esetleg alkalmazott tanú nevét és lakcímét is fel kell tüntetni. A leltárt és a jegyzőkönyvet a jelenlevő érdekeltek és a tanúk is aláírják. A tanú részére díjazás és költségtérítés nem jár.

26. § (1) A leltárelőadó által foganatosított biztosítási intézkedésekről az illetékes közjegyzőt értesíteni kell, akinél az érdekeltek kérhetik az intézkedés egészben vagy részben való hatályon kívül helyezését.

(2) A közjegyző a leltárelőadó által foganatosított biztosítási intézkedést kérelemre vagy hivatalból hatályon kívül helyezheti, illetőleg módosíthatja.

27. § (1) A hagyaték biztosításával felmerült költségeket a közjegyző állapítja meg. A költségeket az köteles előlegezni és viselni, aki a biztosítási intézkedést kérte. Ha a leltárelőadó, illetőleg a közjegyző hivatalból rendelte el a biztosítási intézkedést, a költségeket az érdekeltek kötelesek előlegezni, és azok az örökösöket egyetemlegesen terhelik.

(2) A hagyaték biztosítását elrendelő végzés ellen használt fellebbezésnek a biztosítás foganatosítására nincs halasztó hatálya, indokolt esetben azonban a biztosítás foganatosítását a fellebbezés elintézéséig a fellebbezési bíróság és a közjegyző is felfüggesztheti.

II. Eljárás a közjegyző előtt

Illetékesség

28. § (1) A hagyatéki eljárásra az a közjegyző illetékes, akinek működési területén az örökgyógy utolsó belföldi lakóhelye volt.

(2) Ha az örökgyógyonak belföldön lakóhelye nem volt, az eljárásra az a közjegyző illetékes, akinek működési területén az örökgyógy meghalt, ha pedig külföldön halt meg, az a közjegyző, akinek működési területén a hagyatéki vagyon van.

(3) Ha a (2) bekezdés értelmében több közjegyző illetékes, az a közjegyző folytatja le a hagyatéki eljárást, akinél az eljárás korábban indult meg.

(4) Ha a hagyatéki eljárás során olyan vagyontárgy átadásáról is kell döntenet, amely korábban meghalt örökgyógy hagyatékához tartozott, de hagyatéki eljárásnak tárgya nem volt, a hagyatéki eljárást az a közjegyző folytatja le, aki a korábban meghalt örökgyógy hagyatékára az előző bekezdések szerint illetékes. Ha mindkét eljárás megindult, az utóbb meghalt örökgyógy hagyatéki ügyét az előző rendelkezés szerint illetékes közjegyzőhöz kell áttenni.

(5) Ha az eljárásra illetékes közjegyző törvényes akadály miatt nem járhat el, és a 15/1991. (XI. 26.) IM rendelet 3. §-a szerint illetékes közjegyző nem állapítható meg, az eljáró közjegyzőt a közjegyző székhelye szerint illetékes területi közjegyzői kamara elnöksége jelöli ki. Ha az örökös vagy az öröklésben érdekelt személy a kijelöléssel nem ért egyet, 15 napon belül kérelemmel fordulhat a területi kamara székhelye szerint illetékes megyei bírósághoz.

29. §

30. §

A hagyatéki eljárás megindítása

31. § A közjegyző a hagyatéki eljárást a hagyatéki leltár beérkezése, illetőleg a nála tett bejelentés után azonnal megindítja, ha magyar állampolgár után belföldön ingatlan vagyon maradt, vagy csak ingóság maradt ugyan, de az ingóság értéke a háromszázezer forintot meghaladja, és

a) a hagyatékban szülői felügyelet alatt nem álló kiskorú, cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett vagy ismeretlen helyen távollevő személy érdekelt és ezek a körülmények a hagyatéki leltárból vagy a bejelentés alapján megállapíthatók, vagy

b) nincs ismert örökös, vagy

c)

d) az eljárás megindítását az örökösként érdekelt személy, a végrendeleti végrehajtó, a hagyatéki hitelező vagy a gyámhatóság kéri, továbbá, ha a bejelentett hagyatéki teher várhatóan meghaladja a hagyatéki vagyon értékét.

32. § (1) Ha a hagyatékhoz csak ingóság tartozik és megszűnik az a körülmény, amelynek fennállása miatt a 31. § értelmében az eljárást meg kell indítani, a közjegyző az eljárást az érdekeltek egyező kérelmére megszünteti.

(2) A közjegyző az eljárást akkor is megszünteti, ha nincs hagyatéki vagyon, vagy a hagyatékhoz tartozó ingóság értéke a háromszázezer forintot nem éri el, illetőleg a hagyaték csak ingóságokból áll és annak a hagyatékhoz tartozása vitás, feltéve valamennyi esetben, hogy öröklési bizonyítvány kiadását senki sem kérte.

A hagyatéki tárgyalás előkészítése

33. § A közjegyző köteles a hagyatéki tárgyalást úgy előkészíteni, hogy az egy határnapon befejezhető legyen; evégből a tárgyalás határnapjáig beszerzi az eljáráshoz szükséges adatokat és iratokat.

34. § (1) A hatóság vagy bármely személy, mihelyt a végrendelező haláláról hitelt érdemlően értesül, köteles a birtokában levő végrendeletet a hagyatéki eljárásra illetékes közjegyzőnek megküldeni. A végrendeletet postai továbbítás esetében ajánlott küldeményként kell feladni. Magánszemélyek a végrendeletet a lakóhely szerint illetékes közjegyzőnek is átadhatják továbbítás végett.

(2) Ha a közjegyző a hagyatéki eljárás lefolytatására nem illetékes, az általa közjegyzői okiratként őrzött végrendeletről a szükséges példányszámban hiteles másolatot küld a hagyatéki eljárásra illetékes közjegyzőnek, ezt a tényt az eredeti okiratra feljegyzi, a nála letett végrendeletet pedig eredetben küldi meg az illetékes közjegyzőnek.

(3) Ha a közjegyző arról értesül, hogy a meghalt személy végrendeletét valamely hatóság, vagy meghatározott személy őrzi, azt a végrendelet átadására felhívja.

35. § (1) A közjegyző a végrendelező halála után a lezárt végrendeletet a tárgyalás előkészítése végett felbonthatja.

(2) A közjegyző a végrendeletet általában a hagyatéki tárgyaláson hirdeti ki, indokolt esetben azonban a végrendeletet a tárgyalás előtt is kihirdetheti és e célból a kihirdetés helyéről, valamint idejéről az érdekelteket értesíti.

(3) A kihirdetés megtörténtét a végrendeleten, illetőleg ha az eredeti végrendeletet nem a hagyatékot tárgyaló közjegyző őrzi, a hiteles másolaton fel kell jegyezni.

36. § (1) Ha a közjegyző a végrendelet felbontása alkalmával a végrendelettel kapcsolatban valamilyen aggályt keltő körülményt észlel, arról hivatalos feljegyzést készít, ha pedig az aggályos körülmény a kihirdetés során észleli, azt a kihirdetésről, illetőleg a tárgyalásról készült jegyzőkönyvben tünteti fel.

(2) Több lapból álló végrendelet egyes lapjait a közjegyző a kihirdetés alkalmával aláírja és pecsétjével látja el.

(3) A közjegyző az általa kihirdetett végrendeletet - fontos okiratként - jól elzárható helyen külön őrzi.

37. § (1) Ha a közjegyző arról értesül, hogy a meghalt személy szóbeli végrendeletet tett, annak tanúit vallomásuk jegyzőkönyvbe foglalása végett megidézi és erről az érdekelteket értesíti.

(2) A tanú halála esetében meg kell állapítani, hogy készített-e a szóbeli végrendeletről írásbeli feljegyzést. Ha ilyen feljegyzés van, azt a közjegyző a kihirdetésre kitűzött határnap előtt beszerzi.

(3) A szóbeli végrendelet kihirdetése a tanúk kihallgatásából és vallomásuknak jegyzőkönyvbe foglalásából, illetőleg az általuk készített és a (2) bekezdés értelmében beszerzett vagy a tanú által bemutatott feljegyzésnek a felolvasásából és a jegyzőkönyvhöz csatolásából áll.

(4) A tanúk a szóbeli végrendeletre vonatkozó tanúvallomásukat tartalmazó jegyzőkönyvet aláírják.

38. § A végrendelet tartalmáról értesíteni kell azokat az érdekelteket (40. §), akik a végrendelet kihirdetésénél nem voltak jelen.

39. § (1) A közjegyző a hagyatéki eljárás során ügygondnokot rendel ki, ha az örökösnek nincs törvényes képviselője, az az eljárásban akadályozott, vagy ha azt a hagyatékhhoz tartozó gazdasági társaságban (szövetkezetben) fennálló tagsági jogok és kötelezettségek gyakorlása indokolja. A gazdasági társaságban (szövetkezetben) az ügygondnokra az örökös jogállását szabályozó rendelkezések az irányadók, azzal az eltéréssel, hogy vagyonsökkenést eredményező határozatok hozatalában nem vehet részt, a hagyatékot érintő kötelezettségeket nem vállalhat el.

(2) Ha a közjegyző az előtte ismeretes adatok alapján megállapíthatónak találja, hogy valamelyik örökös a cselekvőképességét kizáró vagy korlátozó elmebetegségben vagy más szellemi fogyatkozásban szenved, erről az illetékes ügyészt, gyámhivatalt az örökös érdekeltségére vonatkozó és a rendelkezésére álló más adatok közlése mellett, a gondnokság alá helyezés iránti eljárás esetleges megindítása végett értesíti. Ennek megtörténteig, illetőleg a gondnokság alá helyezési eljárás megindítása esetén az eljárás jogerős befejezéséig a közjegyző a hagyatéki eljárást felfüggeszti.

(3) Ha a hagyatéki eljárás során érdekellentét áll fenn az örökhagyó kiskorú gyermeke és a túlélő házastársa között, a közjegyző megkeresi az eseti gondnok kirendelése végett az illetékes gyámhatóságot.

Idézés a hagyatéki tárgyalásra

40. § (1) A közjegyző a hagyatéki tárgyalására, és ha a végrendelet korábban kihirdetve nem lett, a végrendelet kihirdetésére határnapot tűz és arra megidézi

a) a túlélő házastársat, továbbá

b) végrendelet hiányában a törvényes örökösöket,

c) végrendelet esetében a végrendeleti örököst és a kötelesrészt jogosultakat,

d) az utóörököst, a hagyományost, a végrendeleti végrehajtót és azokat a hagyatéki hitelezőket, akik az eljárás megindítását kérték, vagy követelésüket bejelentették.

(2) Ha az örökhagyó után házastárs maradt, leszármazó hiányában az öröklésre hivatott felmenőket, illetve oldalági rokonokat is meg kell idézni, kivéve ha már a tárgyalás előtt kétséget kizáróan megállapítható a hagyatéki vagyon szerzeményi jellege.

(3) Ha a végrendelet aggályosnak mutatkozik, vagy a törvényes örökösök a végrendelet ellenére is igényt jelentenek be a hagyatékra, az összes törvényes örököst meg kell idézni.

(4) A külföldön ismert helyen tartózkodó érdekelt részére - ha belföldön meghatalmazottja nincs - a közjegyző az idézéssel egyidejűleg kézbesítési megbízottat rendel.

(5) A hagyatéki tárgyalást olyan határnapra kell kitűzni, amelyen a megidézettek lakóhelyük távolságának figyelembevételével előreláthatólag meg tudnak jelenni.

(6) Ha a hagyatékbán külföldön vagy ismeretlen helyen tartózkodó örökös van érdekelve, a határnapot rendszerint két hónappal nem rövidebb időre kell kitűzni.

41. § (1) Az idézésben az érdekeltet figyelmeztetni kell arra, hogy ha szabályszerű idézése ellenére a tárgyaláson nem jelenik meg, ez a hagyatéki tárgyalás megtartását és a határozathozatalt nem akadályozza. Az idézésnek figyelmeztetést kell tartalmaznia az 58. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra is.

(2) A külföldön ismert helyen tartózkodó érdekeltet ezenfelül még arról is tájékoztatni kell, hogy részére a közjegyző kézbesítési megbízottat rendelt és hogy a 43. §-ban foglalt feltételek esetében a hagyatéki átadására is sor kerülhet.

(3) Ha a végrendelet kihirdetése a tárgyalás előtt nem történt meg, az idézésben az érdekeltekkel közölni kell a végrendelet lényeges tartalmát.

42. § (1) Ha az örökös ismeretlen helyen tartózkodik, a közjegyző a tárgyalás kitűzésével egyidejűleg hirdetményt bocsát ki, amelyet az örökös utolsó ismert belföldi lakóhelye - ennek hiányában tartózkodási helye - szerint illetékes polgármesteri hivatalnál tizenöt napig kell kifüggeszteni. Az érdekeltek kérelmére és a költségek megelőlegezése mellett a hirdetményt országos napilapban is közzé lehet tenni.

(2) A hirdetményben az örököst fel kell hívni, hogy a tárgyaláson személyesen vagy képviselője által jelenjék meg. Ha az örökös vagy a képviselője a tárgyaláson nem jelenik meg, a közjegyző a részére ügygondnokot rendel ki. Az ügygondnok az örökös eljárásba lépéséig, de legfeljebb a jogerős hagyatékátadó végzés meghozataláig jár el. Erről a hirdetményben tájékoztatni kell az örököst.

(3) Ha az eljárás során az derül ki, hogy a hagyatékbán olyan személy is örökösként érdekeltnek látszik, akinek a személyi adatai - részben vagy egészben - ismeretlenek, őt a közjegyző hirdetmény útján idézi a tárgyalásra, és egyúttal felhívja, hogy igényét harminc napon belül jelentse be. A közjegyző figyelmezteti az ismeretlen örököst,

hogy ha a tárgyaláson nem jelenik meg, vagy igényét a megadott határidőn belül nem jelenti be, az eljárás további szakaszában igényét figyelmen kívül kell hagyni. A hirdetmény közzétételére az (1) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

43. § (1) A szabályszerűen megidézett örökös vagy más érdekelt meg nem jelenése a hagyatéki tárgyalás megtartását és a határozathozatalt nem akadályozza.

(2) A hagyatéki tárgyalást akkor is meg kell tartani, ha valamelyik meg nem jelent érdekelt a tárgyalásra nem volt szabályszerűen megidézve. Ilyen esetben azonban a tárgyaláson érdemi határozatot hozni nem lehet, hanem a tárgyalás folytatására új határnapot kell kitűzni és arra a szabályszerűen meg nem idézett és meg nem jelent érdekeltet meg kell idézni. A megjelent érdekeltet az újabb tárgyalásra csak szükség esetén kell megidézni.

(3) Ha valamelyik meg nem jelent érdekelt kézbesítési bizonyítványa a tárgyalás határnapjáig nem érkezett vissza, az érdemi határozat hozatalát a kézbesítési bizonyítvány megérkezéséig függőben kell tartani.

(4) Ha a külföldön ismert helyen tartózkodó érdekelt részére a kézbesítés nem szabályszerűen történt, vagy a kézbesítési bizonyítvány a tárgyalási határnapig sem érkezett meg, illetőleg az érdekelt a hagyatéki tárgyalás határnapjáig érdemben nem nyilatkozik, képviseléről nem gondoskodik, illetőleg személyesen nem jelenik meg, a közjegyző a kézbesítési megbízottat ügygondnokként rendeli ki és a hagyatéki tárgyalást megtartja, de a hagyatékot nem adja át.

(5) Ha a kézbesítési bizonyítvány, a nyilatkozat, illetőleg a képviselőre vonatkozó meghatalmazás a tárgyalás megtartását követő harminc napon belül megérkezik, a közjegyző a szükséghez képest újabb tárgyalást tart és azon határoz a hagyaték átadása felől. Ellenkező esetben a hagyatékot tárgyaláson kívül a korábbi tárgyalás adatai alapján átadja.

44. § (1) Ügygondnok örökostárs is lehet, ha közte és a képviselt örökös között nincs érdekellentét.

(2) Az ügygondnok jogköre kiterjed a hagyatéki eljárással kapcsolatos minden nyilatkozatra és cselekményre, ideértve a hagyatéki vagyon átvételét is; készpénzt, értékpapírt és más értéktárgyat nem vehet át, illetőleg átvételéhez a gyámhatóság engedélye szükséges. Az ügygondnok egyezséget nem köthet, jogokról nem mondhat le és kötelezettséget nem vállalhat, kivéve ha ezáltal az általa képviselt felet nyilvánvaló károsodástól óvja meg.

45. § (1) A hagyatéki tárgyaláson az érdemi határozathozatalt mellőzni kell és a tárgyalás folytatására új határnapot kell kitűzni, ha az örökös végrendelete a megidézett, de meg nem jelent törvényes örökösrel közölve nem volt.

(2) Az új tárgyalásra szóló idézéssel egyidejűleg a meg nem jelent örökösrel közölni kell a végrendelet tartalmát is, azzal a figyelmeztetéssel, hogy ha az újabb tárgyaláson sem jelenik meg, igényét a rendelkezésre álló adatok alapján bírálják el.

46. § Új határnapot kell kitűzni akkor is, ha a tárgyalás elhalasztását bármelyik érdekelt fontos okból kéri, továbbá, ha az elhalasztás az egyezség megkötése érdekében vagy a tényállás további tisztázása végett szükséges.

A hagyatéki tárgyalása

47. § A hagyatéki tárgyalást a közjegyző hivatali helyiségében kell megtartani. Ha azonban az eljárás gyors befejezése érdekében, a költségekkel való takarékoság végett vagy egyéb fontos okból a tárgyalásnak más helyen való megtartása mutatkozik célszerűnek, a közjegyző a tárgyalást ezen a helyen is megtarthatja.

48. § (1) A hagyatéki eljárás során az érdekeltet személyesen vagy olyan meghatalmazottjuk útján járhatnak el, aki őket a polgári perrendtartás szabályai szerint bíróságnál is képviselheti.

(2) A közjegyző a meghatalmazott, a gyám és gondnok képviselői jogosultságát hivatalból köteles vizsgálni.

49. § (1) A tárgyalás megnyitása után meg kell állapítani, hogy a megidézettek közül ki jelent meg, a meg nem jelentek kézbesítési bizonyítványa megérkezett-e és a tárgyalásra szabályszerűen meg voltak-e idézve.

(2) A tárgyaláson olyan érdekelt is megjelenhet, aki idézést nem kapott.

50. § (1) A hagyatéki tárgyalás alapján a hagyaték átadása kérdésében a tényállást hivatalból kell megállapítani. A közjegyző a tényállás megállapítása végett a feleket nyilatkozattételre, az okiratok bemutatására, az értékelésre vonatkozó és egyéb adatok szolgáltatására hívhatja fel, a bíróságoktól, más hatóságoktól okiratokat, iratokat szerezhet be.

(2) Ha a hagyatéki eljárás során az derül ki, hogy a hagyatékot eltűnt személynek kell átadni és a holtak nyilvánítás feltételei fennállanak, az érdekeltet fel kell hívni, hogy az eltűnt személy holtak nyilvánítását kérjék s annak lefolytatásáig a hagyatéki eljárást függőben kell tartani.

(3) Ha akadálya nincs, a közjegyző a holtak nyilvánítási kérelmet jegyzőkönyvbe foglalja és átteszi az eljárás lefolytatása végett az illetékes helyi bírósághoz.

(4) A hagyatéki tárgyaláson az érdekeltnek módot kell adni arra, hogy az örökös végrendeletére észrevételeiket megtehessek.

51. § Az érdemi tárgyalás során a közjegyző először a leltárt ismerteti, esetleg azt maga elkészíti, szükség esetén a beküldött leltárt helyesbíti, illetve kiegészíti, vagy annak helyesbítése, illetőleg kiegészítése iránt intézkedik.

52. § (1) A tárgyaláson meg kell állapítani, hogy kik és milyen jogcímen támasztottak és támaszthatnak a hagyatéokra igényt.

(2) Meg kell állapítani a törvényes öröklés címén igénnyel fellépő és az örökhagyó között fennálló rokoni, illetőleg családi kapcsolatot.

(3) A közjegyző köteles a feleknek a felmerülő jogi kérdésekben útbaigazítást adni és gondoskodni arról, hogy a felek a tárgyaláson nyilatkozataikat azok jogkövetkezményeinek teljes ismeretében tegyék meg.

(4) Termelőszövetkezet használatában álló föld [7/1967. (X. 24.) MÉM rendelet 1. § (1) bek.] öröklése esetében a közjegyzőnek a hagyatéki tárgyaláson tájékoztatnia kell a kívülálló örökös az 1967. évi IV. törvény 4. §-ában foglaltakról. Ha a kívülálló örökös a termelőszövetkezetbe történő belépési szándékát a közjegyzőnél nyomban bejelenti, az erről szóló nyilatkozatot a közjegyző - a fél kérelmére - jegyzőkönyvbe foglalja és azt az érdekelt termelőszövetkezet elnökének haladéktalanul megküldi.

53. § (1) A hagyatéki tárgyaláson meg kell kísérlni, hogy az örökösök között egyezség létesüljön. Az 1952. évi IV. törvény 87. §-ának (3) bekezdésében foglalt, a bírói egyezsége vonatkozó rendelkezés a közjegyző előtt kötött egyezség esetében is irányadó, ehhez képest az ilyen egyezség gyámhatósági jóváhagyásra nem szorul. Ilyen egyezségnek kell tekinteni az érdekelt oly egybehangzó nyilatkozatát is, amely szerint közöttük a hagyatéokra nézve vitás kérdés nem áll fenn.

(2) A hagyatéki tárgyalás során a közjegyzőnek különös gonddal kell ügyelnie arra, hogy a kiskorú és a gondnokság alatt álló örökösök érdekei sérelmet ne szenvedjenek. Ha a felek olyan egyezsége kötnek, amely a kiskorú vagy a gondnokság alatt álló örökös méltányos érdekeivel nyilvánvalóan ellentétben áll, az nem szolgálhat a hagyatékok átadásának alapjául még akkor sem, ha az érdekelt az a közjegyző tájékoztatása és figyelmeztetése ellenére is fenntartják. Ilyen esetben az egyezség jóváhagyását meg kell tagadni, és a tárgyalást úgy kell folytatni, mintha a felek egyezsége nem is kötöttek volna.

(3) Ha az egyezség érvényességéhez hatósági jóváhagyás, hozzájárulás vagy megerősítés szükséges, az egyezsége a hagyatékok átadása tárgyában való határozathozatal előtt az illetékes hatósághoz át kell tenni. Ha a hatóság a jóváhagyást, hozzájárulást, illetőleg megerősítést nem adja meg, az egyezsége úgy kell tekinteni, mintha létre sem jött volna és az ügyben új tárgyalást kell tartani.

(4) Az örökösök között kizárólag a hagyatéki vagyon tárgyaira vonatkozóan létrejött egyezség (osztályos egyezség) - a hagyatékokban való részesedés mellett, de arányára tekintet nélkül - nem minősül élők közötti jogügyletnek és a hagyatékokot az egyezség alapján öröklés jogcímen kell átadni.

54. § Ha az örökössel szemben a tárgyaláson az a kifogás merül fel, hogy az öröklésre érdemtelen, az örökösnek módot kell adni arra, hogy a kifogásra nyilatkozzék.

55. § Amennyiben a jelen rendelet vagy más jogszabály eltérően nem rendelkezik, a hagyatéki eljárásban bizonyítás felvételnek nincs helye. Az érdekelt a hagyatéki vagyon megállapítására, az örökös minőség igazolására vagy álláspontjuk alátámasztására azonban okiratot csatolhatnak be.

56. § (1) A hagyatéki tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az érdekeltnek a hagyatékok állagára, az örökösök személyére és az örökléssel kapcsolatos egyéb lényeges körülményekre, valamint a hagyatékok átadására vonatkozó előadásait. Ezenfelül a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az érdekelt kérelmeit és egyéb jelentős nyilatkozatait is. A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni annak a tájékoztatásnak a megtörténtét, hogy az öröklési illeték alapjául szolgáló forgalmi értéket az illetékhivatal állapítja meg.

(2) A jegyzőkönyvben utalni kell a felek által becsatolt iratokra és okiratokra is.

(3) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni, hogy az érdekelt milyen egyező előadást tettek, milyen vitás kérdés merült fel, létrejött-e a hagyatékok átadására vonatkozólag egyezség, és ha a felek nem tudtak megegyezni, melyik fél, milyen igényeket támasztott.

(4) Ha az örökösök az egyezség folytán a hagyatéki ingatlanok tekintetében fennálló tulajdonközösséget megszüntetik, az ingatlan ingatlan-nyilvántartásban történő megosztásához szükséges vázrajzot a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

(5)

A hagyatékok átadása

57. § (1) A hagyatékoknak az örökösök részére történő átadása tárgyában a közjegyző végzéssel határoz. Ha a közjegyző a hagyatéki eljárás során tudomást szerez arról, hogy a kívülálló örökös termelőszövetkezetnél a tagfelvételi kérelmet már benyújtotta, a hagyatékatadó végzésben erre utalnia kell.

(2) A hagyaték átadásán felül végzéssel határoz a közjegyző a hagyatéki eljárás során előterjesztett indítványok és egyéb kérdések tárgyában is.

(3) Végzéssel határoz a közjegyző a hagyatéki eljárás során kirendelt ügygondnok költségeinek, valamint a hagyatéki eljárás során felmerült egyéb költségeknek (a biztosítás költségei stb.) megállapítása és viselése felől. A költségek megfizetésére azt kell kötelezni, akinek érdekében állott az ügygondnok kirendelése, illetőleg a költséggel járó más intézkedés megtétele, feltéve, hogy ez az érdekelt a hagyatékban örököl, egyébként a költségek a hagyatékot terhelik.

(4) A végzéseket meghozataluk alkalmával a jelenlevő felekkel kihirdetés útján, a jelen nem levő felekkel pedig kézbesítés útján kell közölni. A hagyaték átadása - mégpedig mind az ideiglenes átadás, mind a végleges átadás - tárgyában hozott, valamint a költségek viselése felől rendelkező végzés közlése akkor is kézbesítés útján történik, ha a végzést a közjegyző az érdekeltek előtt kihirdette.

(5) Ha az érdekeltek száma kisebb, és mód nyílik nyomban a tárgyalás alkalmával a hagyatékátadó végzés elkészítésére is, a közjegyző a jegyzőkönyv másolatára vezetett hagyatékátadó végzés kiadmányait a jelenlevő felek részére nyomban a tárgyaláson kézbesíti és a hagyatékátadó végzés átvételét a tárgyalási jegyzőkönyvön elismerteti.

58. § (1) A hagyatéki tárgyalás befejezése után a közjegyző a hagyatékot teljes hatállyal átadja az örökösöknek, ha

a) a hagyatékra csak egy örökös jelentett be igényt és a rendelkezésre álló adatok szerint másnak a hagyatékra igénye nincs,

b) a hagyatéki eljárás során a hagyatéki vagyon átadása tekintetében az örökösök között öröklési jogi kérdésben nincs vita, továbbá mindkét esetben a hagyaték átadásának nincs törvényes akadály.

(2)

(3) Ha az örökös a tárgyaláson az örökségét vagy annak egy részét örököstársára, a hagyatéki eljárásban közvetlenül nem érdekelt örökösre, vagy a hagyatéki hitelezőre átruházza, a közjegyző a jognyilatkozatokat egyezségbe foglalja és dönt annak jóváhagyása felől. A közjegyző által jóváhagyott ilyen egyezségnek a bírósági egyezséggel azonos hatálya van.

59. § (1) Vita esetén is teljes hatállyal kell átadni az ingatlanhagyatékot, ha csak a készpénzhagyomány vitás, egyidejűleg azonban a vitás hagyomány összegét a hagyatéki ingatlanokra a hagyományos kérelmére jelzálogjog bekebelezésével biztosítani kell.

(2) Ha a köteleőrész vagy annak mértéke vitás, a hagyatékot teljes hatállyal csak abban az esetben lehet átadni, ha az igénylő köteleőrészének kielégítését nem természetben igényli és a hagyaték teljes hatályú átadásához hozzájárul. Ilyen esetben a köteleőrészt az érdekeltek által közösen megállapított biztosítéki összeg erejéig a hagyatéki ingatlanokon jelzálogjog bekebelezésével kell biztosítani. A hozzájárulást nem lehet figyelembe venni, ha az érdekeltek a biztosítéki összeg tekintetében nem egyeznek meg.

(3) Teljes hatállyal, de osztatlan egészben kell átadni a hagyatékot az örökösöknek akkor, ha köztük csupán azért nem jött létre egyezség, mert a tulajdonközösség megosztásának módjában nem tudtak megállapodni, illetőleg az erre vonatkozó megállapodásukat a hatóság nem hagyta jóvá.

(4) Teljes hatállyal, a túlélő házastárs haszonélvezeti jogával terheltlen kell átadni a hagyatékot akkor, ha az érdekeltek között csak a túlélő házastárs haszonélvezeti joga, vagy annak terjedelme vitás. Ilyen esetben az érdekelt igényét bírói úton érvényesítheti.

(5) A hagyaték egy része is átadható az örökösöknek, ha az átadásnak az előbbi §-ban megszabott előfeltételei a hagyatékknak csak erre a részére állanak fenn.

60. § (1) Ha a hagyatékot az 58. és 59. §-ok értelmében teljes hatállyal átadni nem lehet, azt ideiglenes hatállyal kell átadni az örökösöknek.

(2) Az örökös a neki ideiglenesen átadott hagyatékot birtokba veheti és azt jóhiszemű birtokosként használhatja, de el nem idegenítheti és meg nem terhelheti. A birtokbavétel a készpénzre és értéktárgyakra nem terjed ki, ezeket továbbra is bírói letétben kell tartani, illetőleg bírói letétbe kell helyezni. Az örökösök a hagyatéki terheket, a hagyatéki eljárási és öröklési illetéket a hagyaték terhére is kifizethetik, ebből a célból a közjegyző engedélyével a hagyatéki vagyontárgyakat értékesíthetik, a bírói letétbe helyezett készpénzt és értéktárgyat is birtokba vehetik.

(3) Az érdekelt a hagyaték ideiglenes átadásánál az ideiglenes hatályú átadó végzéssel figyelembe nem vett igényeit a végzés kézbesítésétől számított harminc nap alatt perrel érvényesítheti. A kereset megindítását legkésőbb a határidő elteltét követő nyolcadik napig a közjegyzőnél igazolni kell. Ha az érdekelt fél a keresetet a megszabott határidő alatt nem indítja meg vagy annak megindítását nem igazolja, vagy a perben a keresettől elállt, illetőleg a bíróság a keresetet jogerősen elutasította, a hagyaték ideiglenes átadása teljes hatályúvá válik. Azt, hogy az ideiglenes hagyatékátadás teljes hatályúvá vált, hivatalból végzéssel kell megállapítani.

(4) Ha a bíróság határozata az ideiglenes hatályú átadó végzéstől eltér, a közjegyző a bírósági határozattal nem rendezett igények tekintetében teljes hatályú átadó végzést hoz. Ha a bíróság minden igényt rendezett, a közjegyző a hagyatéki eljárást befejező végzésében ezt megállapítja.

61. § (1) A vitás hagyatékot - függetlenül attól, hogy kinek a birtokában van, - ideiglenes hatállyal szerződéses örökösnek, ha ilyen nincs, a végrendeleti örökösnek, írásbeli és szóbeli végrendelet esetén az írásbeli végrendeletben megnevezett örökösnek, végintézkedés hiányában pedig a törvényes örökösnek kell átadni.

(2) Ha annak az öröklési szerződésnek vagy végrendeletnek, amelyre az örökös igényét alapítja, nincsenek meg a törvényben megszabott alaki kellékei, a vitás hagyatékot a törvényben megszabott kellékekkel rendelkező végrendeletben megnevezett örökösnek, illetőleg a törvényes örökösnek kell ideiglenesen átadni.

(3) Minden más vitát a rendelkezésre álló adatok alapján kell eldönteni és a hagyatékot a döntéshez képest kell ideiglenesen átadni.

62. §

63. § A hagyaték ideiglenes átadásának hatályára vonatkozó rendelkezésekre a feleket a végzésben figyelmeztetni kell.

64. § (1) Ha vitás az örökösök között, hogy milyen ingóságok tartoznak a hagyatékhoz, a közjegyző a nem vitás ingóságokat az örökösöknek átadja és figyelmezteti őket, hogy a vitás ingóságokra vonatkozó igényüket a törvény rendes útján érvényesíthetik. Ha az ingóság tulajdonjogát az örökösökön kívülálló személy teszi vitássá, az ingóságokat csak akkor lehet kihagyni a hagyatékból, ha az igénylő igényét valószínűsíti.

(2) Az ingatlan-nyilvántartásban az örökhagyó tulajdonként bejegyzett ingatlan csak abban az esetben lehet a hagyatékból kihagyni, ha az ingatlan tulajdonjogára igényt tartó személy igényét az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzésre alkalmas okirattal, bírói vagy államigazgatási határozattal igazolja, illetőleg ha a közjegyző által engedélyezett megfelelő határidő alatt tényleges birtoklási eljárás útján, vagy más módon a tulajdonjogot javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzik.

(3) Ha az ingatlan-nyilvántartásban az örökhagyó tulajdonként bejegyzett ingatlanra vagy annak egy részére a túlélő házastárs vagyonközösség jogcímén igényt tart és igényét az örökösök elismerik, vagy az igény jogossága egyéb körülményekből valószínűnek mutatkozik, az igényelt ingatlant vagy ingatlanrész a hagyatékból ki kell hagyni. Ebben az esetben meg kell állapítani, hogy az igényelt ingatlan vagy ingatlanrész vagyonközösség jogcímén a túlélő házastársat illeti és a tulajdonjogának a javára történő bekebelezése iránt a hagyatékátadó végzésben intézkedni kell.

(4) Ha a házastárs igényét az örökösök nem ismerik el, a közjegyzőnek megfelelő határidő engedélyezésével módot kell nyújtania a házastársnak igénye per útján történő érvényesítésére. Ha a házastárs igényét az engedélyezett határidő alatt perrel érvényesíti és ezt a közjegyzőnél igazolja, az eljárást a per jogerős befejezéséig függőben kell tartani. Ellenkező esetben a hagyatékot a bejelentett igényre tekintet nélkül teljes hatállyal át kell adni az örökösöknek. Az 59. § (5) bekezdése ilyen esetben is irányadó.

(5) Ha a leltárba felvett vagy az örökösök által felvenni kért ingatlan az ingatlan-nyilvántartásban nem az örökhagyó nevében áll, a közjegyző megkísérli a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzésére alkalmas okirat vagy határozat beszerzését. Ha ez nem lehetséges, de a tulajdonjogának a tényleges birtoklási eljárás alapján történő bejegyzéséhez szükséges feltételek fennállanak, a közjegyző a tényállást és a tényleges birtoklási eljárás megindítása iránti kérelmet jegyzőkönyvbe foglalja és megkeresi az illetékes jegyzőt a tényleges birtoklási eljárásnak a kérelem értelmében történő megindítása iránt, ennek befejezéséig pedig az eljárást függőben tartja.

(6) Ha az ingatlan tulajdonosaként az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett személynek az örökhagyóval való azonossága kétséges, az ingatlan csak akkor vehető fel a hagyatékba, ha a közjegyző az azonosságot megállapítja. Ha az azonosság a hagyatéki iratokból vagy az érdekeltek által felmutatott okiratból nem állapítható meg, a közjegyző az azonosság igazolása érdekében az illetékes jegyzőt keresi meg. Az azonosság megállapítását a közjegyző a hagyatékátadó végzésben a földhivatallal közli. A közlés az azonossági bizonyítványt pótolja.

65. § (1) A hagyatékátadó végzést kézbesíteni kell az örökösöknek, a hagyományosoknak, a végrendeleti végrehajtónak és egyéb érdekelteknek, továbbá ha kiskorú, gondnokság alatt álló, ismeretlen helyen távollévő személy, vagy méhmagzat van érdekelve, a jegyzőnek.

(2) A hagyatékátadó végzést kézbesíteni kell azoknak a törvényes örökösöknek is, akiknek a hagyatéki tárgyalásra való megidézését a közjegyző a 40. § (1) bekezdésének c) pontja és a (2) bekezdése alapján mellőzte.

(3) Termelőszövetkezet használatában álló föld öröklése esetében a hagyatékátadó végzést - jogerőre emelkedése után - a földet használó termelőszövetkezetnek, továbbá az illetékes földhivatalnak is kézbesíteni kell.

66. § (1) A hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedését a közjegyző állapítja meg. A fél kérelmére a hagyatékátadó végzés bemutatott kiadmányaira rá kell vezetni a jogerőre emelkedést tanúsító záradékot.

(2) Ha a hagyatékot teljes hatállyal átadó végzés foganatosításához az ingatlan-nyilvántartásba vagy a cégnyilvántartásba való bejegyzés szükséges, annak foganatosítása iránt az illetékes földhivatalt, cégbíróságot, illetőleg a cég képviselőjét meg kell keresni.

(3) A hagyaték ideiglenes átadása esetén az átadás ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését mellőzni kell.

(4) A hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésének megállapításával egyidejűleg a hagyatékátadó végzés rendelkezéséhez képest intézkedni kell a bírói letétben levő készpénz, takarékbetétkönyv és értéktárgyak kiutalása, illetőleg a más hatóságnál, magánszemélynél őrizetben levő hagyatéki vagyontárgyak kiadása iránt.

67. § (1) Ingatlanhagyaték esetében, továbbá ingóhagyaték esetében akkor, ha öröklési illeték kiszabásának van helye, a hagyatékátadó végzést - a hagyatékot ideiglenesen átadó végzés kivételével - jogerőre emelkedés után az illeték kiszabása végett meg kell küldeni az illetékhivatalnak.

(2)

68. § Ha a hagyatékot ideiglenes hatállyal átadó végzés teljes hatályúvá válik, a közjegyző a hagyatékátadás foganatosítása iránt a hagyatékot teljes hatállyal átadó végzés jogerőre emelkedésével kapcsolatos szabályok szerint intézkedik.

A hagyaték átadása tárgyalás nélkül

69. § (1) Ha az örökhagyó után végintézkedés nem maradt, a közjegyző a hagyatékot tárgyalás nélkül adja át

a) ha csak egy törvényes örökös van;

b) ha a törvényes örökösök igazolják, hogy az örökhagyónak kizárólagos törvényes örökösei és a hagyatékkal kapcsolatban a közjegyző előtti eljáráson kívül az összes kérdésre kiterjedő olyan egyezségeket kötöttek, amelyek alapján a hagyaték átadható;

c) a póthagyatéki eljárásban;

d) ha az örökhagyó után csak ötszázezer forintot meg nem haladó ingóság maradt.

(2)

(3) Az (1) bekezdés *b)* pontjában említett egyezségnek kell tekinteni az örökösök olyan egybehangzó nyilatkozatát is, amely szerint közöttük a hagyatékra vonatkozóan vitás kérdés nincs.

(4) Az örökös a hagyatékátadó végzés kézbesítése után - a végzés jogerőre emelkedése előtt - kérheti a hagyatéki tárgyalás kitűzését, ha az örökséget visszautasítja, más örökössel egyezsége kíván kötni, vagy az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti egyezségtől el kíván térni, illetőleg örökségét vagy annak egy részét a hitelező követelésének kielégítése fejében a hagyatéki hitelezőre, vagy a hagyatéki eljárásban közvetlenül nem érdekelt örökösre kívánja átruházni. Az örököst erre a jogára a hagyatékátadó végzésben figyelmeztetni kell.

A hagyaték átadása az állam részére

70. § (1) Ha az örökhagyó után ismert örökös nem maradt, a közjegyző hirdetményt bocsát ki, amelyben felhív mindenkit, aki a hagyatékra örökösként igényt tart, hogy azt nála harminc napon belül jelentse be.

(2) A hirdetményt az örökhagyó utolsó belföldi lakóhelye, ilyennek hiányában utolsó belföldi tartózkodási helye szerint illetékes polgármesteri hivatalnál 15 napig ki kell függeszteni. Az érdekeltek kérelmére a költségek megelőlegezése mellett a hirdetményt országos napilapban is közzé kell tenni. A hirdetmény megküldésével a közjegyző tájékoztatja a Kincstári Vagyonkezelő Szervezetet a hagyatéki eljárás megindításáról.

(3) Ha a hirdetményre kitűzött határidő alatt a hagyatékra örökösként senki sem tartana igényt, a közjegyző a hagyaték átadása tárgyában hoz határozatot, ellenkező esetben az eljárást a jelentkezett örökösök bejelentése alapján folytatja.

(4) Ismert örökösök hiányában a közjegyző, ha a temetési költségek fedezése céljából feltétlenül szükséges, elrendelheti a hagyatékhhoz tartozó egyes ingóságoknak az értékesítését. Az értékesítés foganatosítására az ingóságok fekvése szerint illetékes jegyzőt keresi meg. Az értékesítésre a 23. § (7) bekezdése irányadó azzal az eltéréssel, hogy a befolyt összeget a temetési költségek rendezésére kell fordítani és csak a maradványt kell bírói letétbe helyezni.

71. § Ha az előző §-ban szabályozott eljárás során nem öröklési, hanem más polgári jogi jogcímen jelennek be igényt és azt az állam elismeri, a közjegyző ennek megfelelő határozatot hoz. Ellenkező esetben a bejelentett igény tisztázása végett a szükséges bizonyítást lefolytatja.

72. § (1) Ha a hagyatékhöz öröklési korlátozás alá eső juttatott ingatlan tartozik és az irányadó jogszabályok szerint öröklésre jogosult hozzátartozó (házastárs és kötelesrészre jogosult örökös) nem maradt, a közjegyző megkeresi az ingatlan fekvése szerint illetékes jegyzőt annak közlése iránt, hogy az elidegenítési és terhelési tilalom, illetőleg az öröklési korlátozás fennáll-e még (megfizették-e az ingatlan megváltási árát, nem mentesek-e az érdekeltek a megváltási ár megfizetése alól, illetőleg megtörtént-e a házhely beépítése stb.) és ha az nem áll fenn, az iránt is, hogy az elidegenítési és terhelési tilalomnak, illetőleg az öröklési korlátozásnak az ingatlan-nyilvántartásból való törlése [22/1957. (VI. 16.) PM rendelet 7. §] iránt intézkedjék.

(2) Ha az elidegenítési és terhelési tilalom, illetőleg az öröklési korlátozás nem áll fenn, a közjegyző a hagyaték tárgyalására hatánapot tűz és arra az érdekelteket megidézi, míg ellenkező esetben a juttatott ingatlanból álló hagyatékot, hirdetményi eljárás mellőzésével az állam részére átadja.

Eljárás a túlélő házastárs haszonélvezeti jogának megváltása iránti kérelem esetén

72/A. § (1) A haszonélvezeti jog megváltását a túlélő házastárs, illetőleg a törvényes örökösök a hagyatéki eljárásra illetékes közjegyzőnél kérhetik.

(2) A megváltás iránti kérelem a haszonélvezeti joggal terhelt hagyatéki vagyon meghatározott hányadára, illetőleg meghatározott vagyontárgyra is előterjeszhető.

(3) A megváltásra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha a biztosítási szerződés kedvezményezettje az örökös (Ptk. 560. §).

72/B. § (1) A közjegyző a túlélő házastársat és a törvényes örökösöket a megváltás lehetőségéről az idézésben tájékoztatni köteles.

(2) A megváltás iránti kérelmet a hagyatéki eljárás során legkésőbb a hagyatéki tárgyalás berekesztéséig kell előterjeszteni.

(3) Ha hagyatéki eljárás egyébként nem indult, vagy a közjegyző tárgyalás nélkül adta át a hagyatékot, a túlélő házastárs vagy bármelyik örökös a haszonélvezeti jog megváltását az öröklés megnyílásától számított egy éven belül kérheti. Ha az eljárásban részt nem vett személyről utóbb a bíróság megállapítja, hogy örökös, örökrésze vonatkozásában a haszonélvezeti jog megváltása a határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül kérhető. Az említett esetekben a kérelem alapján a közjegyző hagyatéki tárgyalást tűz ki, amelyre a túlélő házastársat és valamennyi törvényes örököst megidézi.

(4) Ha a megváltást nem valamennyi jogosult kérte, a közjegyző az idézésben figyelmezteti a többi érdekeltet, hogy legkésőbb a hagyatéki tárgyalás berekesztéséig megváltás iránti kérelmét előterjesztheti. Ha az érdekelt a hagyatéki tárgyalás berekesztéséig a haszonélvezeti jog megváltását nem kéri vagy érdemben nem nyilatkozik, megváltás iránti igényét utóbb már nem érvényesítheti.

72/C. § (1) Ha a túlélő házastárs és a törvényes örökösök között a haszonélvezeti jog megváltása tárgyában egyezség jön létre, a közjegyző eljárására az 53. § rendelkezései irányadóak. A közjegyző által jóváhagyott egyezségnek a bírósági egyezséggel azonos hatálya van. A közjegyző a hagyatékot az egyezségre is figyelemmel az általános szabályok szerint adja át.

(2) Egyezség hiányában, ha az örökösök között öröklési jogi vita nincs, és a hagyaték teljes hatályú átadásának volna helye, a közjegyző a megváltás kérdésében külön végzéssel dönt. Ennek érdekében - szükség esetében - bizonyítást folytat le és döntése során figyelembe veszi a haszonélvező jogait és méltányos érdekeit. A költségeket mindegyik fél maga viseli. A közjegyző a hagyatékot a külön végzés jogerőre emelkedése után - a külön végzésben foglaltakra is figyelemmel - teljes hatállyal adja át. Ha a külön végzés jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül a megváltás kérdésében egyik érdekelt sem érvényesíti igényét a bíróság előtt, a közjegyző külön végzése végrehajthatóvá válik, a megváltáshoz fűződő jogok pedig elenyésznek.

(3) Egyezség hiányában, ha az örökösök között öröklési jogi vita van, a közjegyző a hagyatékot a túlélő házastárs haszonélvezeti jogával terhelt a törvényes öröklés általános rendje szerint ideiglenes hatállyal adja át az örökösöknek. A megváltáshoz fűződő jogait az érdekelt a 60. §-ban foglaltaknak megfelelően perrel érvényesítheti. Ha azonban harminc nap alatt igényét nem érvényesíti, a megváltáshoz fűződő jogok elenyésznek.

(4) Ha a bíróság utóbb öröklési jogi vita felől dönt, és ez a megváltás alapjául szolgáló hagyaték megosztása tekintetében változást eredményezhet, az érdekelt a megváltáshoz fűződő jogát a bíróság előtt legkésőbb az első fokú határozat meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig érvényesítheti.

72/D. § Póthagyatéki eljárás esetében (92. §) az eljárás keretei között a haszonélvezeti jog megváltásának is helye van.

Jogorvoslatok

73. § (1) A hagyatéki eljárás során hozott olyan végzés ellen, amely érdemi rendelkezést tartalmaz vagy amely ellen a jelen rendelet azt külön megengedi, fellebbezésnek van helye.

(2) Fellebbezéssel mindenki élhet, aki a végzés valamely rendelkezését magára nézve sérelmesnek tartja.

(3) Kiskorú, gondnokság alatt álló, vagy ismeretlen helyen távollévő személy érdekében a hagyatékátadó végzést fellebbezéssel a jegyző is megtámadhatja.

(4) A fellebbezési határidő tizenöt nap.

74. § (1) A fellebbezés jogáról a végzés kihirdetése után a kézbesítés előtt és kézbesítés után is le lehet mondani. Erre a végzés kihirdetésénél jelenlevő feleket figyelmeztetni kell.

(2) Kiskorú, távollevő, vagy gondnokság alatt álló örökös fellebbezési jogáról lemondani nem lehet.

75. § (1) A fellebbezést az illetékes közjegyzőnél kell szóban vagy írásban előterjeszteni.

(2) A kellő időben beadott fellebbezésnek halasztó hatálya van.

76. § (1) A fellebbezés elintézése a megyei bíróság hatáskörébe tartozik.

(2) A megyei bíróság végzése ellen további fellebbezésnek helye nincs.

A hagyatéki eljárás megisméltése

76/A. § (1) A hagyatéki eljárást érdemben befejező jogerős határozat ellen az eljárás megisméltése iránti kérelmet lehet előterjeszteni, ha az örökös olyan tényre hivatkozik, amelyet a hagyatéki eljárásban nem bíráltak el, feltéve, hogy az - elbírálás esetén - az öröklés rendjének vagy az öröklés jogcímének, továbbá ezekhez kapcsolódóan a hagyatékban való részesedés arányának megváltoztatását eredményezhette volna.

(2) A kérelmet az érdemi határozatot hozó közjegyzőnél lehet szóban vagy írásban előterjeszteni a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül; e határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

(3) A 73. § (3) bekezdése szerinti esetben a jegyző az örökös részére nyitva álló határidő alatt terjeszthet elő eljárás megisméltése iránti kérelmet.

76/B. § (1) Az eljárás megisméltése iránti kérelemben meg kell jelölni azt a hagyatékátadó végzést, amely ellen a kérelem irányul, továbbá a kérelem alapjául szolgáló tényeket és azok bizonyítékait.

(2) A közjegyző hivatalból vizsgálja, hogy az eljárás megisméltésének az előfeltételei fennállnak-e. Ha az eljárás megisméltését megengedhetőnek találja, a hagyatéki tárgyalást kitűzi; ellenkező esetben a kérelmet végzéssel elutasítja. A végzés ellen fellebbezésnek van helye.

(3) Ha a kérelem alaposnak mutatkozik, a közjegyző a hagyatékátadó végzés végrehajtását hivatalból is felfüggesztheti.

(4) Az eljárás megisméltése esetén a hagyatéki ügyet - figyelemmel a kérelemre - újból kell tárgyalni. A tárgyalás eredményéhez képest a közjegyző a hagyatékátadó végzést hatályában fenntartja vagy a jogerős hagyatékátadó végzést - egészben vagy részben - hatályon kívül helyezi és új végzést hoz, illetőleg amennyiben annak feltételei fennállnak - öröklési bizonyítványt állít ki.

(5) A megisméltelt eljárásra egyebekben e rendelet rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

76/C. § Ha az eljárás megisméltésének és a póthagyatéki eljárás lefolytatásának a feltételei egyaránt fennállnak, a póthagyatéki eljárásra tartozó igényeket a megisméltelt hagyatéki eljárás során kell érvényesíteni.

A végrendeleti végrehajtó jogállása

77. § Ha az örökös végrendeletében végrendeleti végrehajtót rendel ki, a közjegyző a végrendelet felbontása után a végrendeleti végrehajtót kirendeléséről értesíti és közli vele, hogy ha a megbízatást nem fogadja el, azt a felhívás kézbesítésétől számított nyolc nap alatt be kell jelentenie.

78. § (1) A végrendeleti végrehajtó a végrendeletben foglalt intézkedéshez képest

a) kezeli a hagyatékot addig, amíg az örökösök a kezelésre vonatkozó megbízatást vissza nem vonják vagy a hagyatéki eljárás be nem fejeződik,

b) ellenőrzi a végrendeleti meghagyások teljesítését.

(2) A hagyatéki vagyon kezelésére vonatkozó jogkör ellenkező végrendeleti intézkedés hiányában kiterjed a halaszthatatlan fizetések teljesítésére és a hagyatéki követelések behajtására is.

(3) A végrendeleti végrehajtó jelen lehet a hagyaték leltározásán, az örökösöknek a hagyaték biztosításával kapcsolatos meghallgatásán és a hagyatéki tárgyaláson; a leltározás, a meghallgatás és a tárgyalás határnapjáról a végrendeleti végrehajtót értesíteni kell.

79. § (1) A végrendeleti végrehajtót a hagyatéki vagyon kezelése tekintetében az örökösök megbízottjának kell tekinteni.

(2) Az örökösök a vagyonkezelést a végrendeleti végrehajtótól közös nyilatkozattal mindnyájukra vagy külön-külön a nyilatkozóra kiterjedő hatállyal visszavonhatják.

80. § A végrendeleti végrehajtó kiadásait az örökösök kötelesek megtéríteni. Ha a végrendeleti végrehajtót az örökös a hagyatékban részesítette, a megbízatás teljesítéséért járó munkadíjba a részesítés értékét be kell számítani.

Nemzetközi vonatkozású rendelkezések

81. § (1) Ha külföldi állampolgár után belföldön akár ingó, akár ingatlan vagyon maradt, azt a jelen rendelet általános rendelkezései szerint kell leltározni. A leltárt meg kell küldeni a hagyatéki eljárásra illetékes közjegyzőnek.

(2) A közjegyzőnek és a leltárelőadónak az örökgyó állampolgárságát gondosan kell vizsgálnia. Ha arra vonatkozó adat merül fel, hogy az örökgyó az esetleges külföldi állampolgársága mellett halálakor magyar állampolgársággal is rendelkezett, ennek tisztázása érdekében a közjegyző megkeresi a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalt.

(3) Ha az örökgyó kizárólag külföldi állampolgár volt vagy a magyar állampolgárság mellett külföldi állampolgársággal is rendelkezett, a leltárelőadó vagy közjegyző közvetlenül értesíti az érintett külföldi állam konzuli képviselőjét, illetőleg - ha az érintett államnak a Magyar Köztársaságban nincs konzuli képviselője - a Külügyminisztérium Konzuli Főosztályát.

(4) Az értesítési kötelezettség a közjegyzőt terheli, ha az eljárás közvetlenül előtte indult meg, vagy eljárása során észleli, hogy a leltárelőadó az értesítési kötelezettségének nem tett eleget.

82. § Ha az igazságügyi és rendészeti miniszter külföldi hatóságoktól vagy a Külügyminisztériumtól külföldön elhalt olyan magyar állampolgár haláláról szerez tudomást, aki után belföldön vagyon maradt, a rendelkezésre álló adatok közlése mellett értesíti a hagyatéki eljárásra illetékes közjegyzőt.

83-86. §

Öröklési bizonyítvány

87. § (1) A közjegyző az örökösként érdekelt személy, a végrendeleti végrehajtó vagy a hagyatéki hitelező kérelmére a hagyatéki eljárás lefolytatása, illetőleg a hagyaték átadása nélkül öröklési bizonyítványt állít ki, ha az örökösök között öröklési jogvita nincs, és

a) a hagyatékhoz tartozó ingóság értéke a háromszázezer forintot nem éri el;

b) a hagyatéki vagyon értéke nem állapítható meg, vagy nincs hagyatéki vagyon, de az örökös vagy más érdekelt az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsíti;

c) csak az örökgyót megillető társadalombiztosítási ellátás (nyugdíj, segély, járadék stb.) a hagyaték tárgya.

(2) A közjegyző az örökös kérelmére külföldi használatra öröklési bizonyítványt állít ki abban az esetben is, ha magyar állampolgár után külföldön ingó vagy ingatlan vagyon maradt.

(3) A közjegyző tárgyalást is tűzhet ki, ha a fél meghallgatása vagy egyéb bizonyítás felvétele válik szükségessé. Ha pedig olyan körülmény merült fel, amely a hagyaték átadását teszi szükségessé, a közjegyző az általános szabályok szerint dönt, a már esetleg kiadott öröklési bizonyítványt pedig hatályon kívül helyezi.

88. § (1) Az öröklési bizonyítvány tanúsítja, hogy az örökös milyen jogcímen és milyen arányban örököl, továbbá - ha ismeretes - mi a hagyaték állaga és annak értéke, végül hogy mennyi a bejelentett hagyatéki teher.

(2) A külföldi használatra szóló öröklési bizonyítvány sem a hagyaték állagát, sem annak értékét nem tanúsítja, a hagyatékhoz tartozó vagyontárgy örökös minőségben való megszerzését nem igazolja, és a bizonyítványban örökösként megjelölt személyt a hagyaték kezelésére sem jogosítja fel.

(3) Az öröklési bizonyítványt akkor kell kiadni, ha a kérelmező igazolja, hogy az általa megjelölt személy az örökös, illetőleg több örökös esetében az örökösök között az örökléssel kapcsolatos kérdésekben nincs vita.

(4) Ha az öröklés feltételhez van kötve, ezt az öröklési bizonyítványban fel kell tüntetni. Ha a felfüggesztő feltétel már bekövetkezett, a feltételre való utalást mellőzni kell.

(5) Az öröklési bizonyítvány kiadását meg kell tagadni, ha az érdekelt az egyezség létrejöttéhez szükséges hatósági megerősítést, jóváhagyást vagy hozzájárulást nem szereztek be.

(6) A közjegyző által kiállított öröklési bizonyítvány vagy az annak kiállítását megtagadó végzés ellen fellebbezésnek van helye. Egyebekben az öröklési bizonyítvány kiadásával kapcsolatos eljárásban a jelen rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

III. VEGYES RENDELKEZÉSEK

89. § (1) Amennyiben a jelen rendelet eltérő rendelkezést nem tartalmaz vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a hagyatéki eljárásban a polgári perrendtartás szabályait kell megfelelően alkalmazni. A helyi bíróságon a városi és a kerületi, a megyei bíróságon pedig a fővárosi bíróságot is érteni kell.

(2) A jelen rendeletben foglalt „lakóhely” kifejezés az 1/1954. (I. 9.) BM rendelet 18. §-ában foglalt „állandó lakás” kifejezésnek, a „tartózkodási hely” kifejezés pedig az említett rendelet 19. §-ában foglalt „ideiglenes lakás” kifejezésnek felel meg.

(3) A jelen rendeletnek az örökösre vonatkozó rendelkezéseit - eltérő rendelkezés hiányában - megfelelően alkalmazni kell a hagyományosra is.

90. § A hagyatéki eljárás lefolytatásáért a közjegyzőnek járó munkadíjról külön jogszabály rendelkezik.

91. §

92. § Ha a hagyatéki eljárás befejezése után kerül elő a hagyatékhoz tartozó valamilyen vagyontárgy, póthagyatéki eljárásnak van helye. A póthagyatéki eljárásra a jelen rendelet rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

93. § (1) A jelen rendelet az 1958. évi szeptember hó 1. napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg veszik át a tanácsi szervek a hagyaték leltározásának a feladatát [1958. évi 5. törvényerejű rendelet 26. § (2) bekezdése].

(2) A hagyatéki leltár céljára rendszeresített és a jelen rendelet hatálybalépésekor használt nyomtatványt - szükség esetében a megfelelő rovatok kiegészítésével - további intézkedésig fel kell használni.